

შპს „ელბი სტუდიო“

**ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის სოფელ ჩიქუნეთში
მარანის რეაბილიტაციის პროექტი**

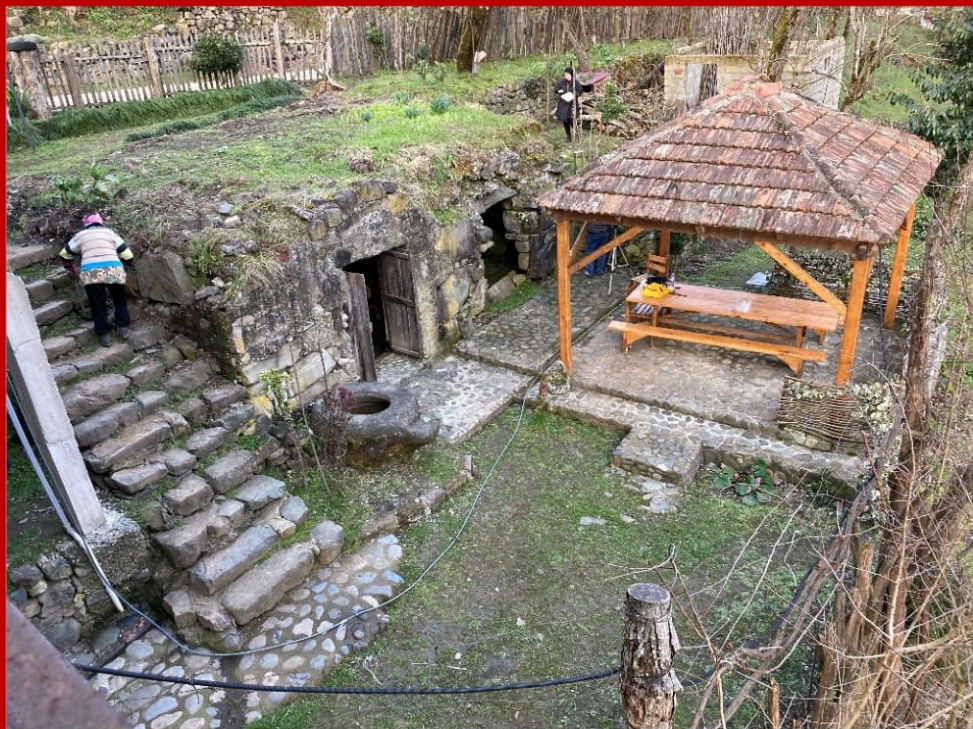
მისამართი: ხელვაჩაურის მუნიციპ., სოფ. ჩიქუნეთი

დამკვეთი: აჭარის ა. რ. კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტო

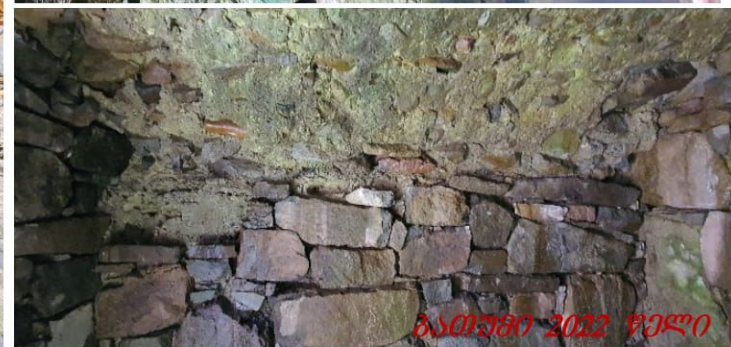
2022 წელი

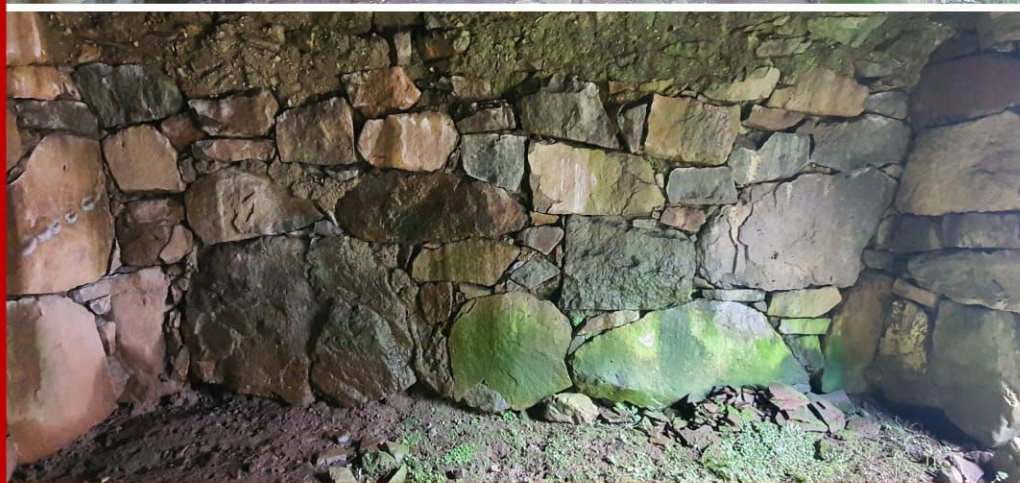

გოტოვინასი

აპრილი 2022 წელი

ფოტომონტაჟი

ბანმარტეპითი ბარათი

ისტორიული მარანი ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტში, მაჭახელას თემში, მდ. მაჭახელასწყლის მარცხნივ, ზღვის დონიდან 390მ. სიმაღლეზე, სოფელ ჩიქუნეთში, ილია მაღაყმაძის ეზოში მდებარეობს.

მარანი, დატერასებული კარმიდამოს ცენტრალური ნაწილის მიწის სიღრმეში, ღობიდან 5-8 მ.-შია მოწყობილი,

მასიური, ადგილობრივი ქვით ნაგები შენობა სივრცეს ქვედა ტერასაზე, სამხრეთი ფასადით ეხსნება, ჩრდილოეთი მთლიანად, აღმოსავლეთ და დასავლეთ ფასადები კი დიდწილად მიწაშია ჩაფლული, რაც ზოგადად მარნებისთვის დამახასიათებელია.

ასევე ტერასულადაა ეზოში მოწყობილი საცხოვრებელი სახლი, რომელიც ძველი სახლის ქვითკირით ნაშენი საძირკვლიდანაა განვითარებული და დღეისათვის საკმაოდ მოცულობით, ორსართულიან შენობას წარმოადგენს.

ეზოს ზედა და ქვედა ტერასას ქვის მასიური საფეხურები აკავშირებს, რომელიც მარანს დასავლეთით ჩამოუდის და დღეისათვის შესაკეთებელია. მარნის აღმოსავლეთით კი, მოგვიანებით, რელიეფსა და გარემოზე მორგებული ბეტონის საფეხურები საკმაოდ კორექტულადაა მოწყობილი.

ქვედა ტერასაზე, მარნის შესასვლელთან უძველესი „საცეხვი“ გეხვდება, აქვეა ახლად მოწყობილი ხის ფანჩატური-სადგეგუსტაციო და სხვადასხვა დანიშნულების მცირე მოცულობის სამეურნეო ნაგებობები.

გასულ წლებში, ადგილობრივმა მაცხოვრებელმა მარანი შეაკეთა, რამაც უმნიშვნელოდ შეცვალა შენობის იერსახე, თუმცა, უნდა აღინიშნოს ის ფაქტი, რომ ცვლილება ძველის მეთოდურ პრინციპებს არ არღვევს და ავთენტური ნაწილი ფაქტობრივად დაცული და შენარჩუნებულია.

უხეშად დამუშავებული ქვით ნაგები ორკამერიანი ისტორიული მარანი აღმოსავლეთ-დასავლეთ ღერძზეა განვითარებული, სათავსების გადახურვა ნატეხი ქვისა და კირღუდაბის თაღოვანი კამარებითაა მოწყობილი. ინტერიერში რამდენიმე ნიშაა, ქვევრები არ გეხვდება.

შენობას შესასვლელები სამხრეთიდან აქვს მოწყობილი, დასავლეთი სათავსის შესასვლელი მოგვიანებითაა შეკეთებული და გამოყენებულია ცემენტის ხსნარი, აღმოსავლეთ სათავსს კი ძველი შესასვლელი აქვს შენარჩუნებული, რომელიც ძალზედ დაზიანებულია დღეისათვის.

იატაკი კირით იქნებოდა მოლესილი, რომელიც დღეისათვის გაფხვიერებულია და მიწადაა ქცეული. ინტერიერში ჩამოშლილია კედლის წყობის ფრაგმენტები.

განსაკუთრებით დაზიანებულია შენობის სამხრეთი ფასადი, მორღვეულია საპირე წყობის დიდი ნაწილი, დაზიანებული და დაკარგულია შესასვლელი ღიობების ქვის წირთხლები.

დღეისათვის, მარნის ბრტყელ გადახურვაზე მიწაყრილი და ბალახია, ეზოს ეს ნაწილი ზედა ტერასას წარმოადგენს და ფაქტობრივად გზის პირია.

მარანში მუდმივად ხდება ატმოსფერული ნალექების ჩადინება და დაგროვება, რასაც ხელს უწყობს დაზიანებული გადახურვა და დინამიკურად განვითარებული დეფორმაციები.

ასევე არასწორადაა მოწყობილი მარნის სამხრეთით ახლად მოწყობილ ფანატურთან ქვის სარინელი, რომლის ნიშნულიც მარნის იატაკის ნიშნულზე ზევითაა – ეს კიდევ ერთი, დამატებითი ნალექის დაგროვების გამომწვევი მიზეზია მარნის ინტერიერში.

შენობის აღმოსავლეთით, ქვითკირით ნაგები საყრდენი კედელია, რის მიღმაც მიწაა ჩაყრილი, ამ ფრაგმენტის დუღაბი გამოქარულია და საჭიროებს გადაწყობას.

წარმოდგენილი პროექტის მიხედვით იგეგმება შემდეგი ტიპის სამუშაოები:

- მარნის იატაკი გაიწმინდება მიწისა და გაფხვიერებული კირისგან;
- იატაკი მოიტკეპნება კირდუღაბით – 8-10სმ სისქით, საიზოლაციო ფენილი და არმირებისთვის ბოჭკოვანი ბადის დაგება კირდუღაბის ფენაში;
- დასავლეთ სათავეს შესასვლელში მოიხსნება ბეტონის ჩანართები;
- მასიური ქვით აღდგება ძველი შესასვლელების წირთხლები;
- მოეწყობა მასიური ქვის არქიტრავეები;
- შესასვლელებში კარები დამზადდება მაგარი ჯიშის ხითა და ლითონის ჭედური ელემენტებით;
- ინტერიერში აღდგება დაზიანებული წყობები – იგივე ტიპის ქვით როგორიც უკვე გამოყენებულია ავთენტურ ზედაპირებზე;
- ინტერიერში აღდგება ცოკოლის საფეხური – თლილი ქვით;
- ინტერიერში გაიწმინდება და აღდგება კედლის ნიშები, სადაც მოგვიანებით შესაძლებელია განათების მოწყობა;
- ინტერიერში, როგორც კედლებზე, ისე კამარებზე, ამოირეცხება არსებული წყობა მტვრისა და გამოფიტული დუღაბისგან, რის შემდგომაც ამოიგოზება პიგმენტიანი კირის ხსნარით;
- ახალ კირხსნარზე გადაეწყობა დუღაბამოქარული წყობები;

- აღდგება სამხრეთი ფასადი ქვით კირდუდაბზე;
- ინტერიერში მოეწყობა ძაღოვანი ხარაჩო, რის შემდგომაც კამარების ზედა ნიშნული გაიწმინდება ჩატკეპნილი გრუნტისგან, მოეწყობა პიდროსაიზოლაციო ფენილები და (რკ.ბეტონის) თაღური ფილა, შემდგომ ხელახლად მოხდება გრუნტის ჩატკეპნა – დახრის მიმართულება სამხრეთ-აღმოსავლეთით;
- შენობის სამხრეთით მოიხსნება გვიანდელი, არასწორად მოწყობილი სარინელი და (ფლეთილი ქვით) მოეწყობა ახალი ქვის სარინი – შესაბამისი დახრებით;
- მარნის აღმოსავლეთით მოხდება საყრდენი კედლის გამონთავისუფლება გრუნტისგან;
- ახალ კირდუდაბზე გადაეწყობა საყრდენი კედელი და უკან ჩაიტკეპნება გრუნტი – ჩატკეპნამდე, მარნის აღმოსავლეთ კედელთან ჩატარდება საიზოლაციო ღონისძიებები;
- შეკეთდება ავთენტური ქვის კიბეები – გადაეწყობა ახალ კირდუდაბზე და აღდგება ნაკლული ადგილები.

არქიტექტორ-რესტავრატორი

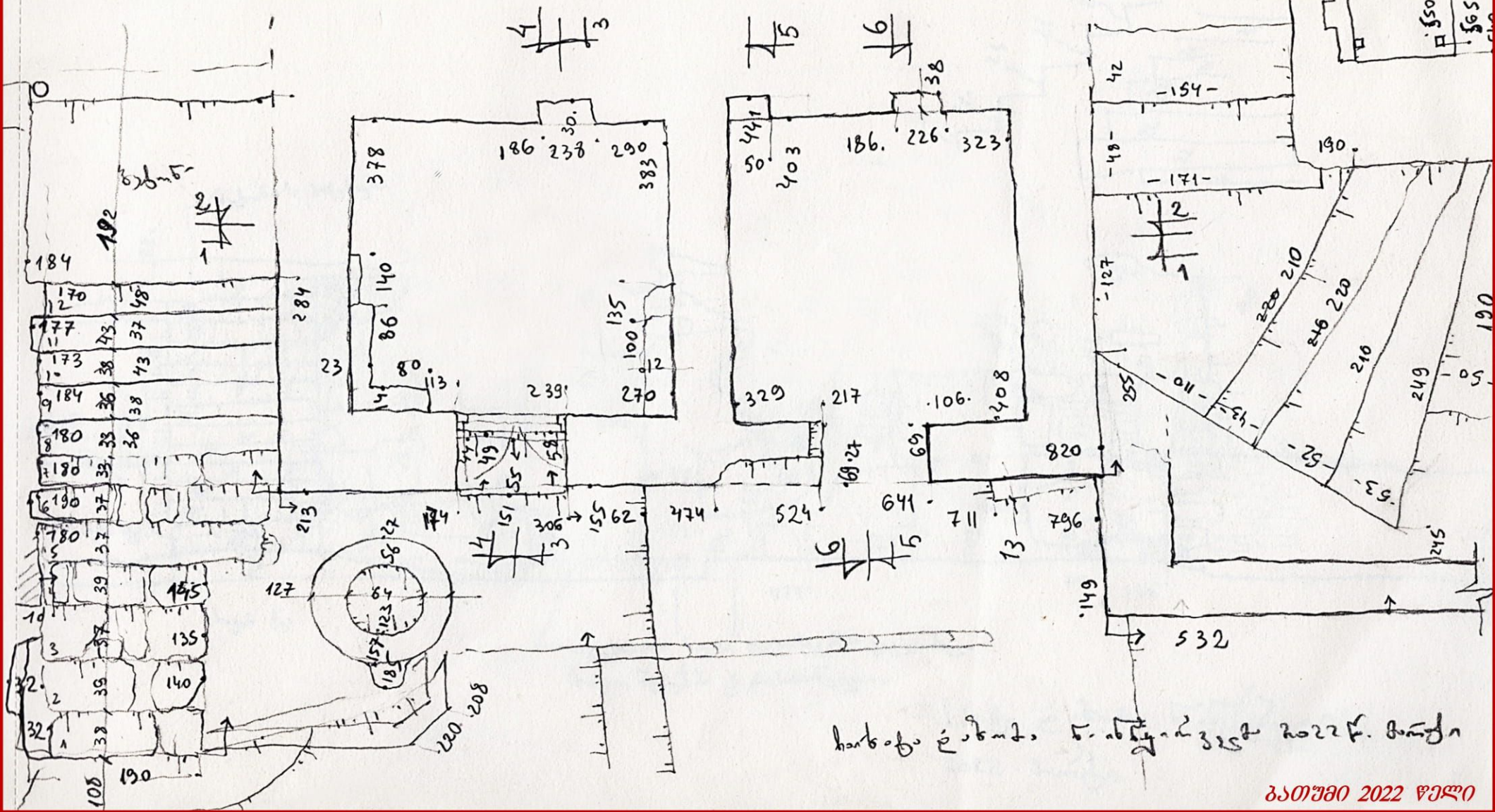
ნანა ინჭირველი

ბათუმი 2022 წელი

7. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 8

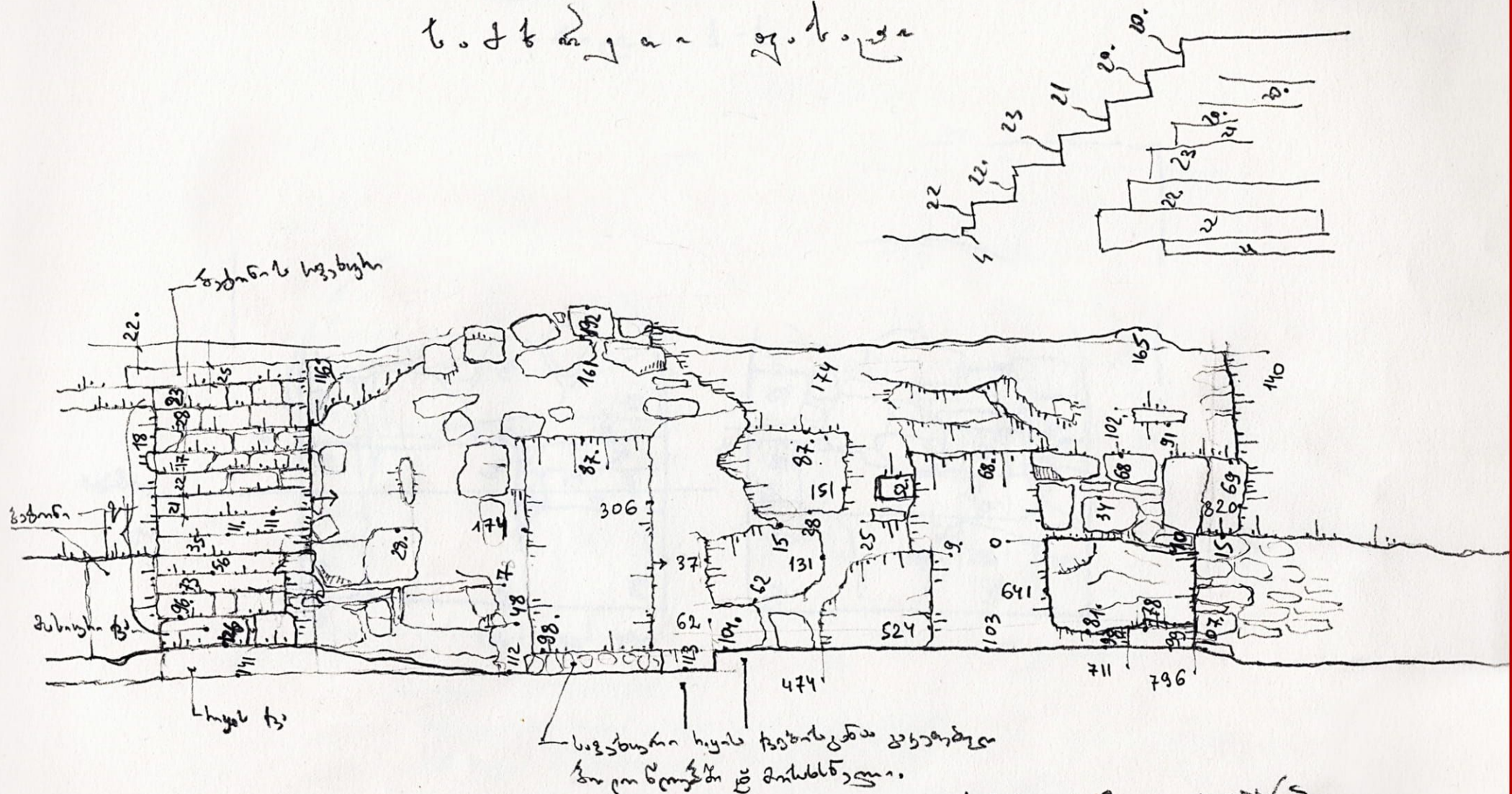
8 2 8 2 5

1+2 - $\frac{1}{2} \log_2, \log_2, \log_2$

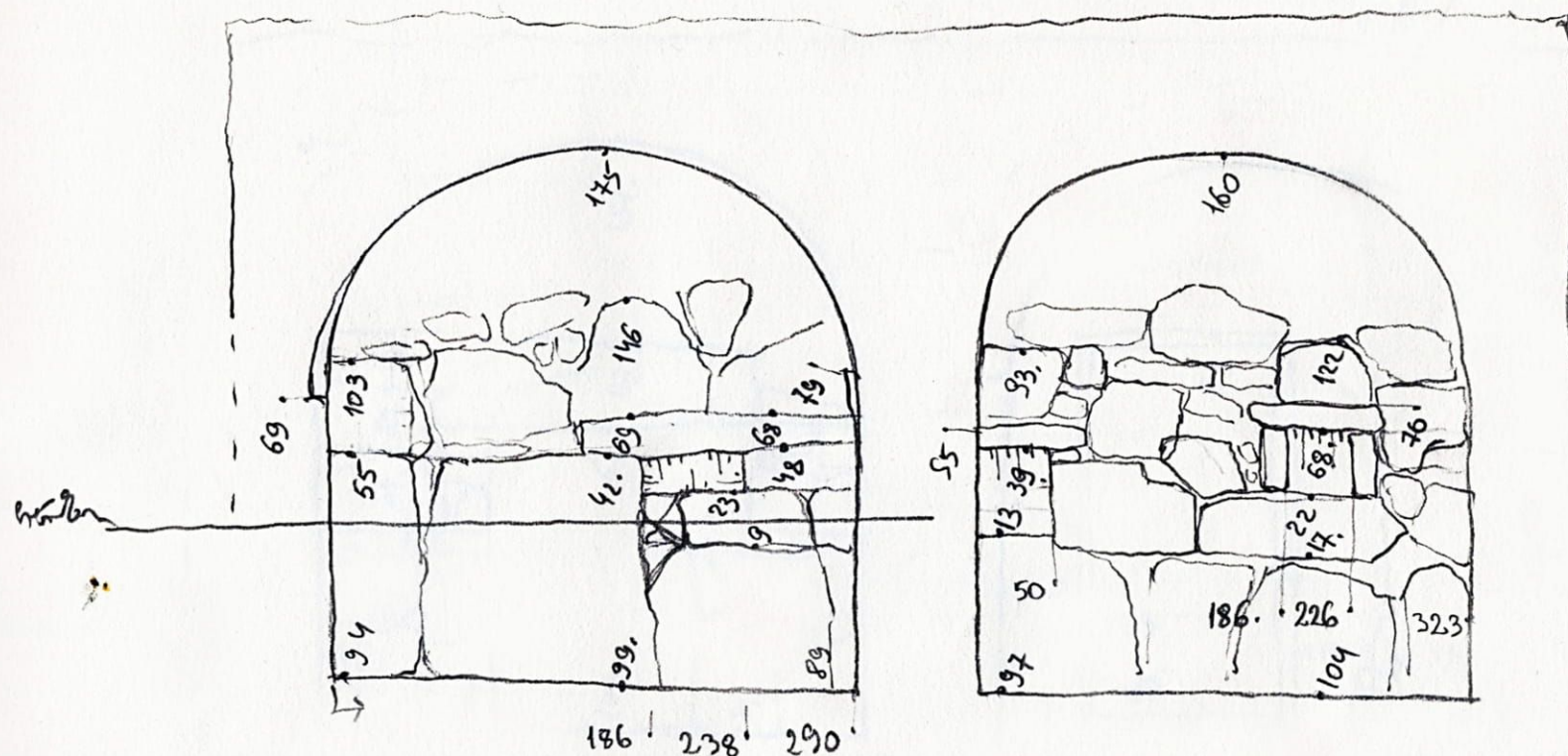
hantofe é 2022. 5. 25. 2022. 2022. 2022.

ბოგ. ხოფუნა
 ირისი ქობა
 ბოგუნა ვ.ბ.ბ.

ბ.ბ.ბ. ბ.ბ.ბ. ბ.ბ.ბ.
 2022. 2. 20

ხედი ზედათი
 კედლის ზედა ნაწილი
 ზედა ნაწილი 1-1

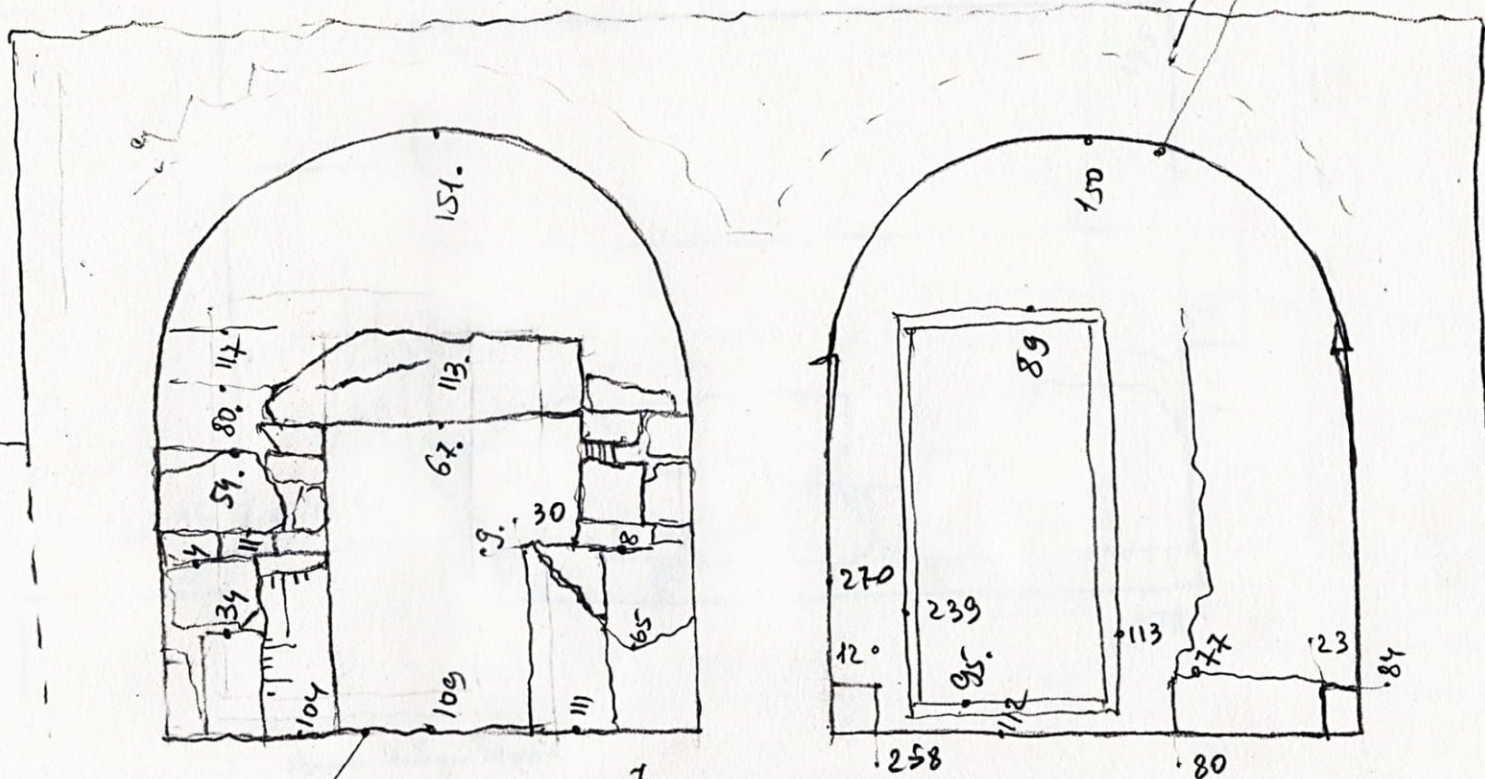
ხედი ზედათი კედლის ზედა ნაწილი 2022 წლის 1-1

ს. მ. გ. ზ. ჯ. გ. ა. ა.
 მ. მ. მ. მ. მ. მ.
 ჯ. ჯ. ჯ. ჯ. ჯ. ჯ.

გრაფიკული შედეგები

ს. მ. გ. ზ. ჯ. გ. ა. ა.

ს. მ. გ. ზ. ჯ. გ. ა. ა.

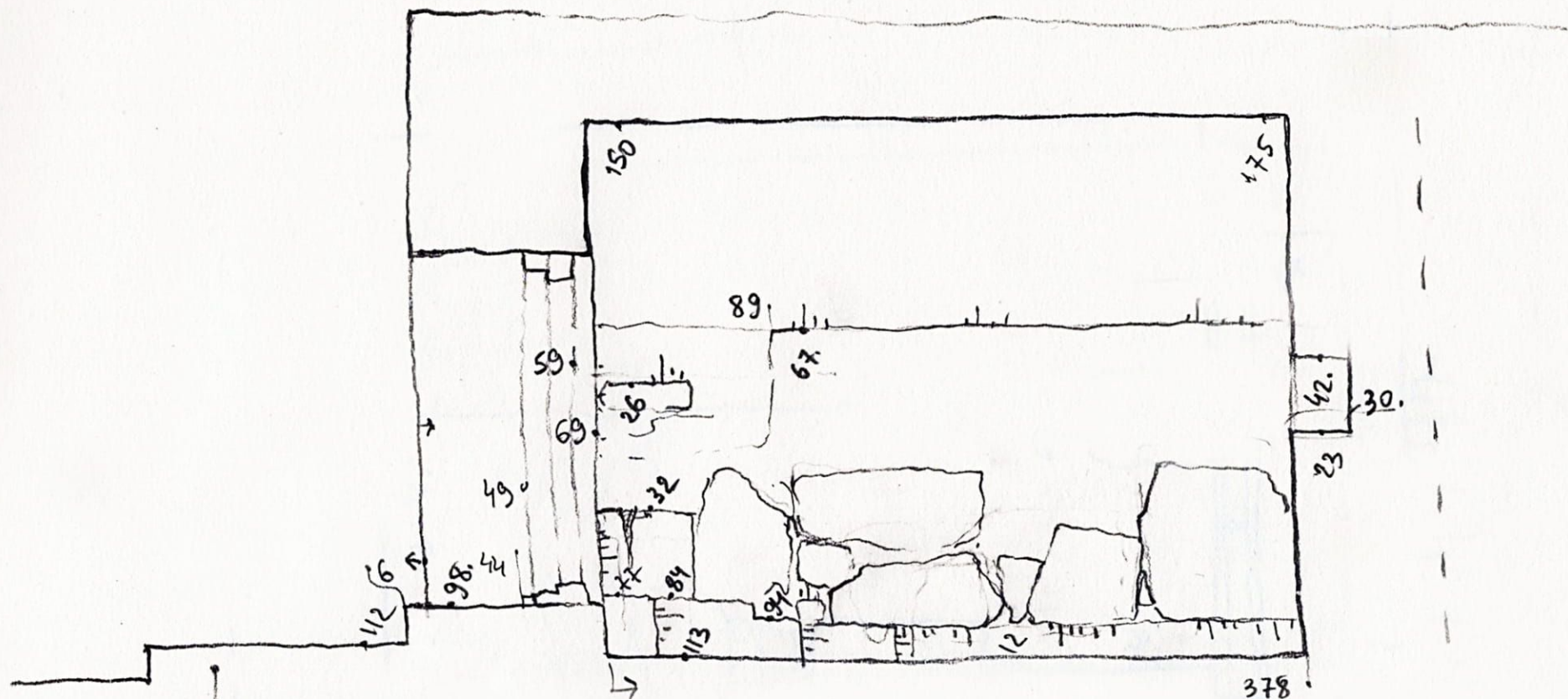

ს. მ. გ. ზ. ჯ. გ. ა. ა.

ს. მ. გ. ზ. ჯ. გ. ა. ა.

ს. მ. გ. ზ. ჯ. გ. ა. ა.

ქანობა 3-3

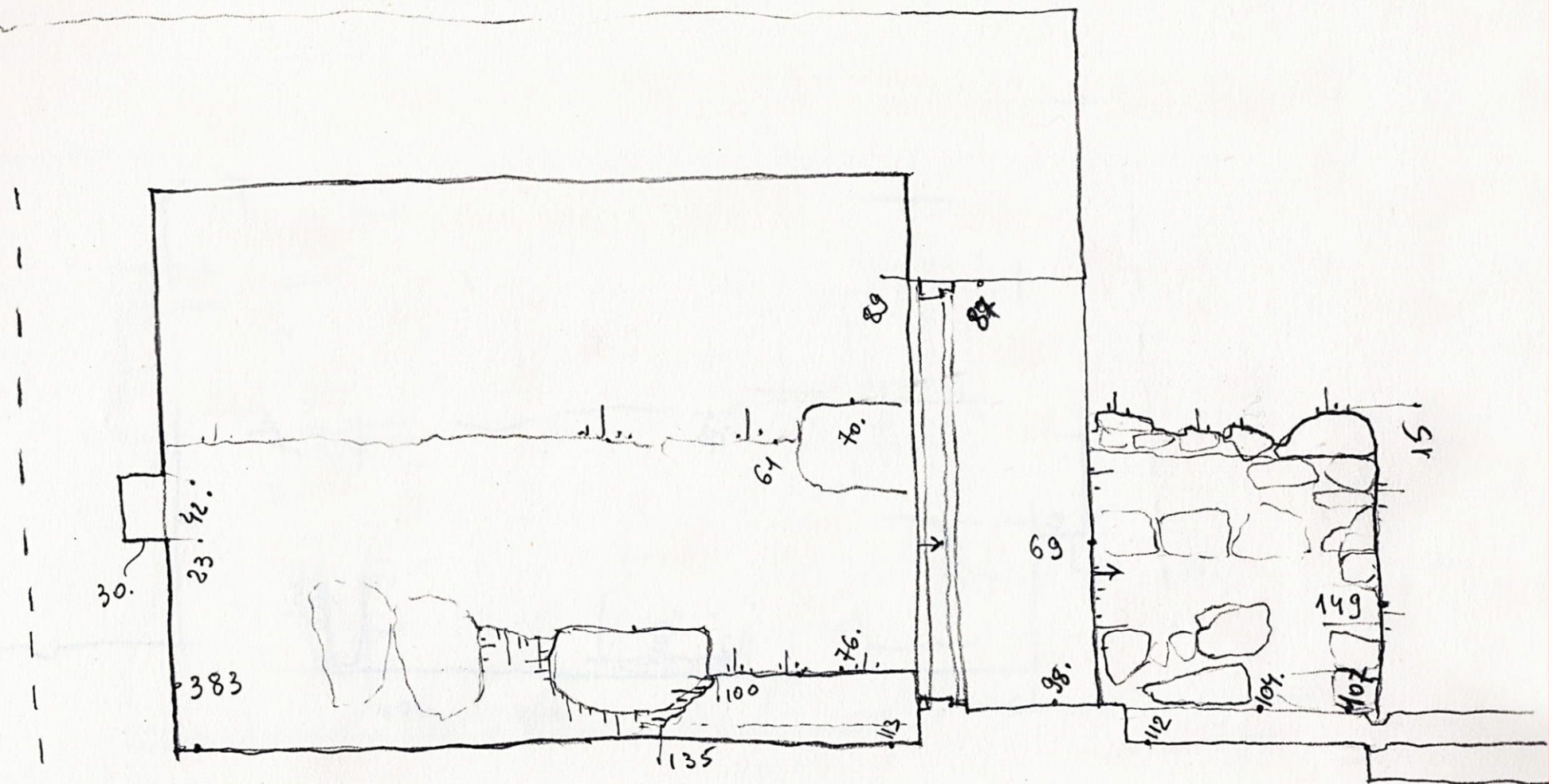
ქანობის სიღრმის მიხედვით

ხატვა ნ. ბერიძე 2022 წ. ქანობა

გაითვლი 2022 წელი

ქმ. 4-4

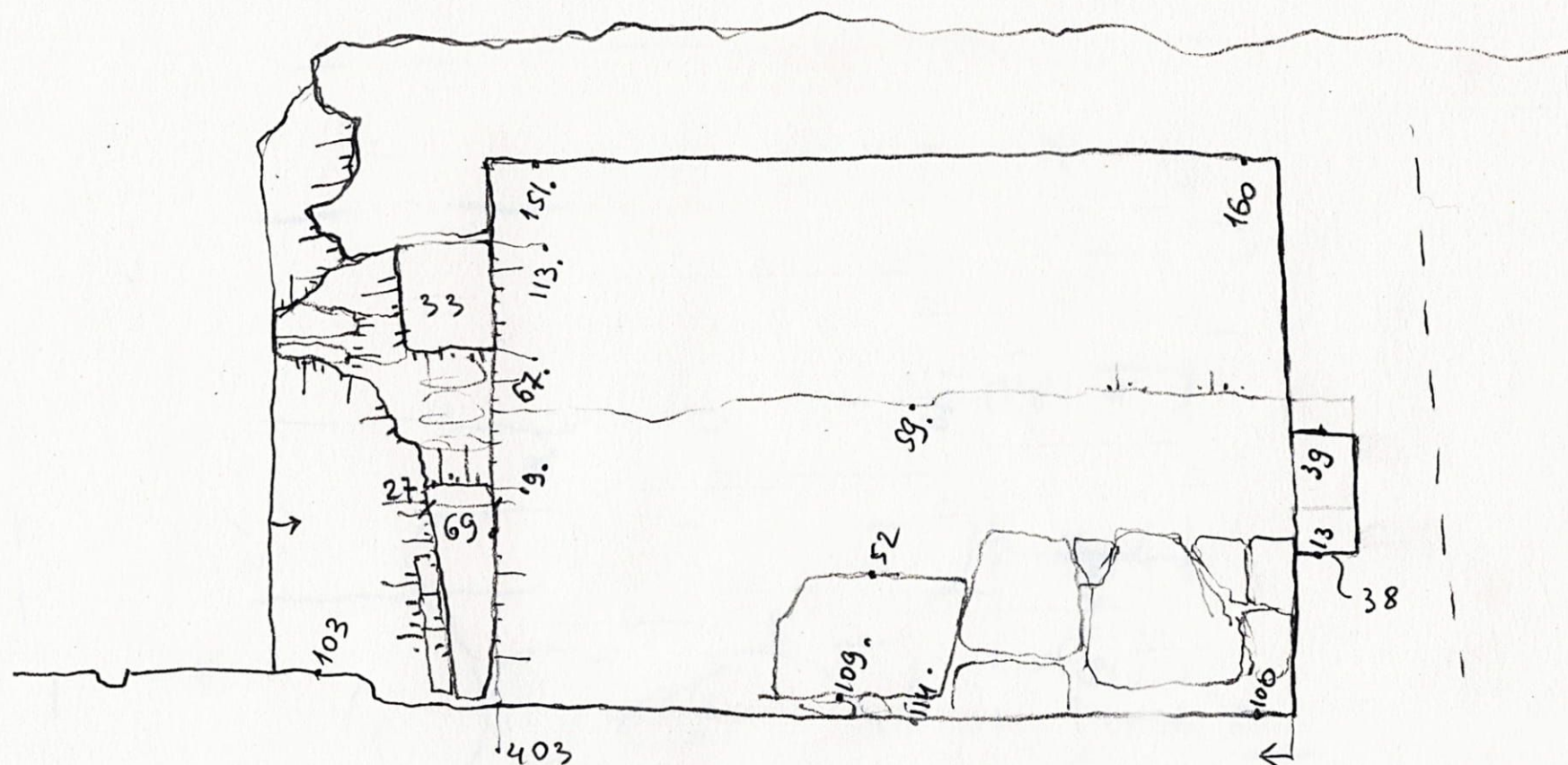
გრაფიკული შედეგები

ხატვა და გრაფიკული შედეგები 2022 წ. მარტი

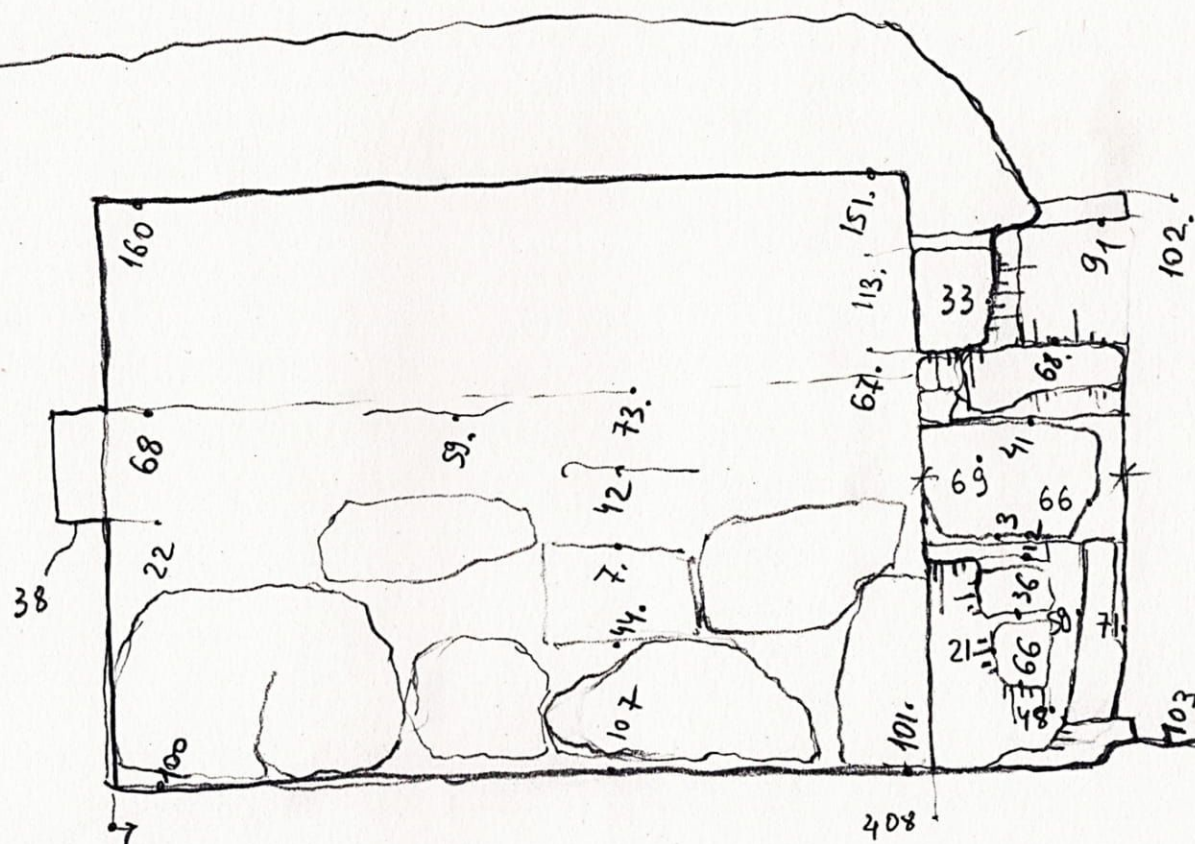
გაბუშვილი 2022 წელი

ქ. ს. ს. 5-5

ხატვა და მონტაჟი ნ. იოსელიანი 2022 წ. მ. მ.

ქმ. მ. 6-6

ხატვა მ. მ. 6-6, 2022 წ. იანვარი

**ხელოვნებათმცოდნეობითი კვლევის შედეგები ხელვაჩაურის
მუნიციპალიტეტის სოფელ ჩიქუნეთში მდებარე „ილიას მარნის“ შესახებ**

კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლი მდებარეობს ისტორიული მაჭახლის ხეობაში, ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის სოფელ ჩიქუნეთში. სოფლის სიღრმეში, ვიწრო შარაგზის სამხრეთით, ფერდზე გაშლილ ამირან მალაყმადის საკარმიდამო ნაკვეთში ყურადღებას იქცევს ქვით ნაგები ძველი სახლისა და სამეურნეო ნაგებობების ნაშთები. ეზოს ტერასული სტრუქტურა აქვს. ზედა ტერასიდან ფერდის მოვაკებული ნაწილისაკენ მოზრდილი ქვებით ნაგები 12 საფეხურიანი კიბე ეშვება. არათანაბარი საფეხურების მქონე კიბის ქვედა 4 საფეხური, ზედასთან შედარებით, უფრო მოკლეა.

ლანდშაფტს მორგებული კიბის ქვის წყობა, მეტ-ნაკლებად მოსწორებული და კუთხოვანი ფორმები თუ საფეხურების სიმაღლის ცვალებადობა მის სიძველეზე მეტყველებს.

ეზოს მოსწორებული ნაწილის დასავლეთით გასული საუკუნის 70-იან წლებში აგებული ახალი ორსართულიანი საცხოვრებელი სახლია, რომელიც ჩრდილოეთის მხრიდან ფერდს ემყარება და მეორე სართულის ფასადითაა მიმართული შარაგზის მხარეს. ძველი, ისტორიული კიბის ორივე მხარეს შენობები იყო

განთავსებული. კიბის დასავლეთით ყოფილი საცხოვრებელი სახლის საყრდენი კედლის ფრაგმენტია შემორჩენილი, რომელიც ახალი სახლის სიმყარისათვის არის დატოვებული, ხოლო კიბის აღმოსავლეთით ორნაწილიანი მარანი. ქვიშაქვისა და ყორე ქვის კედელი საკმაოდ სქელია და თითქმის მშრალი წყობითაა ნაგები.

თანამედროვე სახლის პირველი სართული მთლიანად სამეურნეო დანიშნულებისაა. კარკასული ბოძების მქონე სართულის სამხრეთ-აღმოსავლეთი მხარე ვერდანდითაა გახსნილი ფერდის მხარეს. შენობის ქვედა სართულის ჩრდილო-დასავლეთ ნაწილში

ახლა ახალი მარანია გამართული, რომლის სივრცეში საყრდენად ასევე მშრალი წყობით ნაგები მოზრდილი და ალაგ-ალაგ მცირე ზომის კენჭებითა და ნატეხი ქვებით გაჭედული ქვის კედლის ფრაგმენტია შეჭრილი. ცემენტის ბოძებზე დამყარებული საცხოვრებელი სახლის სიმყარისათვის მეპატრონეებს ძველი კედლისათვის კონსტრუქციული მნიშვნელობა შეუნარჩუნებიათ.

მარნის კიბეები და კედლები ცემენტის სქელ ფენაზე რიყის ქვებითაა ნაგები, რაც მოზაიკურ ეფექტს ქმნის. მარნის შიდა სივრცეში მიწაში ჩაფლული მოზრდილი კერამიკული ქვევრებია. მარნის ინტერიერი მოწესრიგების პროცესშია და ჯერ-ჯერობით გარკვეულ ესთეტიკურობასაა მოკლებული.

კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსის მქონე ძველი, ისტორიული ორგანოფილებიანი მარანი კიბის აღმოსავლეთით მდებარეობს. კედლების ფრაგმენტების მიხედვით ნათელია, რომ საცხოვრებელი სახლისა და მარნის დამაკავშირებელად ზედა ტერისადან ეზოს შუა ტერასაზე დაშვებული კიბე მოიაზრებოდა, რომელიც ფაქტობრივად ანსამბლში აქცევდა და აერთიანებდა საკარმიდამო არქიტექტურულ კომპლექსს. ეზოში მიმოფანტული გალავნის კედლის ფრაგმენტები, საცხოვრებელი და სამეურნეო ნაგებობები, ეთნოგრაფიული ყოფისათვის დამახასიათებელი ქვის ჭურჭელი - სამეგველი, „თიხის სანაყი“, ეზოს ტერიტორიაზე მიმოფანტული ჭურების ფრაგმენტები ადასტურებს, რომ თავდაპირველად საკარმიდამო სივრცე მოიცავდა ყორე ქვის ღობით შემოზღუდულ